

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

התחייב לשלם נזקים שעשו אחרים

תיק ממונות מס' 1486-שע

נושא הדין

א' תובע את ב' על נזקים שעשו לו אחרים, על סמך התחייבות של ב' בחוזה השכירות שלו, שבסעיף 7 נאמר: "השוכר מצהיר כי קבל את המושכר מהשוכר הקודם לפני תום זמן השכירות, ומקבל על עצמו למסור את המושכר למשכיר כשהדירה שלימה בכל מערכותיה, מסויידת וצבועה". על החוזה חתום ב' כנציג השוכר וגם כערב קבלן על קיום החוזה.

ב' משיב כמה טענות: א. הוא אינו זוכר שחתם על חוזה זה, והחתימה שמופיעה אינו רגיל לחתום בה, וזה זיוף. ב. החוזה מכיל 3 דפים, והחתימה מופיעה רק בדף השלישי בסוף החוזה, ואילו סעיף 7 הנזכר מופיע בדף השני, ועליו אין כל חתימה, ולכן אין לסעיף זה תוקף. ג. לא יתכן שהתחייב למסור את הדירה "כשהדירה שלימה בכל מערכותיה", שהרי אין הוכחה שכל הנזקים קרו בזמן השכירות הקודמת, אולי חלק מהם היו כבר קודם, וא"כ מדוע שיתחייב עליהם? ד. את הנזקים עשו אנשים שהכניס השוכר הראשון, והוא מודה על כך בכתב שהוא החייב בנזקים, וע"כ על התובע לתבוע את השוכר הקודם.

א' משיב שכיון שב' הכניס את עצמו לחיובים של השוכר הקודם, ע"כ הוא תובע אותו ולא את השוכר הקודם. על טענת זיוף החתימה משיב א' שהוא זוכר היטב שב' קרא ועיין בכל החוזה וחתם עליו בעצמו.

בית הדין החליט להזמין את השוכר הקודם כמשיב, והשוכר הקודם הסכים לשלם את כל הנזקים שעשה.

השאלות לדין

- א. שוכר שיוצא מהמושכר לפני תום השכירות, האם צריך להקנות המושכר לבעה"ב.
- ב. האם רשאי השוכר לצאת מהדירה לפני שנגמר זמן השכירות ולהעבירו לשוכר אחר.
- ג. התחייבות בחוזה השכירות "למסור את הדירה כשהיא שלימה בכל מערכותיה", האם יש לה

תוקף מחייב.

- ד. אם כן, מתי חל החיוב לתקן הנזקים, האם בשעת השכירות או לפני מסירתה בחזרה.
ה. חוזה שהיה בו כמה דפים וחתם רק על האחרון.

תשובה

- א. עיי' פס"ד ירושלים כרך א עמ' מ שנחלקו הריב"ש והמחנ"א אם כשעוזב השוכר את המושכר בתוך זמן השכירות, האם צריך להקנות לבעה"ב או שקונה ממילא, ועיי"ש ביאור המחלוקת.
- ב. כתב הב"י סי' ע"ב סוף סעי' ח: והיכא שהשוכר רוצה ללאת ולא הודיעו קודם לכן ויש שוכר אחר שרוצה ליכנס לדור בצית שהניח זה, נראה דכיון שאין המשכיר מפיסד כלום אינו יכול לעכב על ידו, ואפילו היה שכור בידו לזמן קלוב וילא בתוך הזמן, ויש להביא ראיה משוכר את הספינה וכו', ומיהו אם השוכר שרוצה ליכנס בצית אינו הגון מאד יכול המשכיר לומר אילו הודעתני מקודם הייתי מבקש אדם הגון מאד שישכרנו וכו'. ע"כ.
- ג. במשנה ריש ב"ב: השותפין שרצו לעשות מחילה בחצר בונין את הכותל וכו'. ובגמ' שם ג א נחלקו אם מחילה היינו גודא או פלוגתא, והקשו בגמ' אי כשאין זה דין חלוקה כי רצו מאי היו נהדרו בהו, וכתבו בתוס' למ"ד מחילה גודא לא פריך, דאיכא למימר דקנו ושעבדו נכסיהן לבנין הכותל, והוסף המחירי במשנה שם "שהרי מקנה אחד לחבירו חלי ההולאה ומשעבד ענמו וכן חלי מקום הכותל", וכן הוא ברשב"א ורשב"ד שם, ועיי' יד רמה שם אות כו דוקא אם חלי חייב ענמו לתת כך וכך "דלאו אנתניה גופה קנו מיניה אלא אגופא דממונא, דמחייב למיתב ליה כך וכך ממונ", אמנם הטור סי' קנז סעי' כ כתב שמדברי הרא"ש (ב"ב פ"א ג א) נראה דלצנות לא הוי קנין דברים, אך הב"י שם כתב שגם הרא"ש לא התכוין שמועיל אלא באופן ששיעבד את נכסיו לבנין הכותל. והרמ"א בשו"ע שם סעי' ד כתב: ואם קנו מידו לצנות מחילה לא יוכל לחזור בו דלצנות לא מיקרי קנין דברים (טור בשם הרא"ש), ויש חולקין בזה (שם בשם הרמ"ה). והב"ח על הטור סי' רמה סוף ס"ק א הקשה על הרמ"ה שהביא הטור בס"י קנז שהרי קנו מידו לא מהני באומר אנתנה וה"ה באומר לתת דמאי שאל, ותיירן הב"ח: דדוקא בנתן מתנה לא מהני קנו מידו באומר אנתנה דאינו אלא מצטיח, אבל במחייב ענמו לצנות בכותל דאינה מתנה מהני אנתנה דאינו הצטחה, אלא דמי' פליגי בה רבותא אי הוי קני דברים אי לא. ע"כ.
- לפי"ז שוכר בית שהתחייב בחוזה השכירות להחזיר את הבית למשכיר "כשהדירה שלימה בכל מערכתיה, מסויידת וטובה" (ונלכדו להתחייבות זאת למרות שבין כך חייב השוכר לשמור על הבית שלא להזיקו בפשיעה, אם מדין שומר לפי הרמב"ם (שכירות פ"ב ה"ג), ואז חייב גם אם המזיק היה אורחו והזיק בפשיעת השוכר, ואם מדין מזיק לפי הרמ"א (בשו"ע סי' סו סעי' מ), ואז חייב דוקא אם הזיק בעלמו, או

אף כשהזיק אחר ומדין ערב, כמו ערב לנזיק בנזיק בגמי' גיטין מטו ב' ועל גדר התחייבות זו שהיא מדין מוזיק, עיי' חיי הגר"ח השלם על הש"ע עמ' שפז), מ"מ יש בהתחייבות הזאת חוספת שהייב גם על מיד שהתקלקל בשימוש סביר ולא בפשיעה, או באופן שקבל את השכירות כשהצית היה מקולקל, כמו בנידון דידן בשוכר השני, או לפי הרמ"א כשהמוזיק היה אחר), גם אם נפרש שכונתו היא להתחייב לתקן את כל הנזיק תיקון ולפייד ולצדע, כיון שלא הקנה למשכיר ממון מעכשיו, לכאורה הרי זה כקנין אחר שכלו במחלוקת הראשונים, והממע"ה, אמנם נראה שכיון שהתחייבות זו היתה מתנאי השכירות, אי"כ דינה כמו התחייבות התשלום על השכירות עלמה, ויש לה תוקף מחייב מדין תשלום השכירות.

ד. נראה שכיון שהחייב להחזיר את הדירה כשהיא מסויידת וכו' הוא מחייב שוכר, דינה כמו תשלום השכירות עלמה, ובשכירות נאלמ' ובגמ' קדושין מח א' ועוד מקומות לענין שכירות פועלים, ועיי' תוס' ב"מ סה א' ד"ה שכירות וס"ק סי' קכו ס"ק עו, שה"ה בשכירות בית) ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף, ומאריך נאלמ' וב"מ סה א', וכן פסק הרמ"א בשו"ע סי' עח סעי' א', ועיי' שו"ע סי' שיז סעי' א' אין שכירות משתלמת אלא לבסוף, וביאר בתוס' ב"מ סה א' ועוד מקומות שאע"פ שהלכה כמ"ד אין שכירות משתלמת אלא לבסוף, מ"מ השוכר מתחייב בה מתחילה ועד סוף, ונעשה כמלוה שזמן פרעונו בסוף, ונפ"מ לקדושי אשה שאינה מתקדשת כמלוה. וה"ה בחייב השוכר לתקן הנזקים בדירה, החייב עלמו מתחיל בשעת הנזק וזמן פרעונו הוא במסירת הדירה בסוף השכירות.

ובנידון דידן שטרם שהגיע מועד הפרעון של חיוב הנזקים, דהיינו במסירת הדירה בחזרה למשכיר, מסר השוכר הראשון את הדירה לשוכר שני, והשוכר השני התחייב להשלים את דמי השכירות שהתחייב הראשון כדי שלא יפסיד צעה"ב מחילופי השוכרים, וכלאון הצי"י סי' שיז הנ"ל: "שאין המשכיר מפסיד כלום", וכפי שאכן נראה מנוסח סעיף 7 של הסכם השכירות "השוכר מזהיר כי קבל את המוסכר מהשוכר הקודם לפני חוס זמן השכירות, ומקבל על עצמו למסור את המוסכר למשכיר כשהדירה שלימה בכל מערכתיה, מסויידת וצדעה", כלומר, כיון שקבל את הדירה "מהשוכר" - ולא מצעה"ב - לפני חוס זמן השכירות, לפיכך "מקבל עליו וכו'". ואם כך אין הראשון חייב עוד למשכיר מכיון שהשני נכנס במקומו.

ועוד יש לפרש חיובו של השני עפ"י הנתה"מ צסי' טזו ס"ק ב' בראובן ששכר נער לשמשו וא"ל שמעון לסמוך עליו לשלו כל מה שיפסיד בהיות הנער בביתו, ופירש הנתה"מ שהוא מדין ערב, עיי"ש, ואע"פ שבנידון דידן התחייבות השוכר השני לא היתה בזמן מתן מעות, היינו השכירות, מ"מ כיון שחתמו על חוזה שכירות דינו כקנין סיטומתא על תנאי השכירות. אך לפי"ז חיובו של הראשון עומד במקומו, והשני אינו אלא ערב, ואז יש לתבוע תחילה את השוכר הראשון.

ה. מקור הדין שחומתין בראש' תיבות בכל עמוד מהחזרה הוא מהשו"ע סי' מד שאין למדין משיטה אחרונה שמה הוסיף דברים אחרי החתימה, וה"ה בעמוד שאין חותמין עליו יש לחוש שמה הוסיף או אינה שם דברים. אך כל זה בחתימת עדים, אבל בחתימת האדדים עלמס הרי כתב בטוב"ט חו"מ סי' כה,

והוצא צפת"ש סי' סט ס"ק ו', שאפילו הרחיק חתימתו מן הכתב כמה שיטין חייב, דדוקא צעדים השטר פסול כיון שעשו שלא בהוגן שחתמו שטר שיכול להזדייף, ואין העדים יכולים לומר שהאמינו לצעל השטר שלא יעשה אום זיוף כי היו בטוחים בו דגברא מהימנא הוא, כי לאו כל כמינייהו לעשות דבר שיכול להיות בו ריעותא לאיש ע"י בטחונם בהימנותא דבעל השטר, אבל בכתיב ידו והוא עלמו הרחיק חתימתו ולא חשש שמה יוסיף וכו' כי האמינו לצעל השטר, וכיון שהוא צעלמו האמינו והרשות בידו לעשות בשלו להאמין, מהי יתייב נפסול אגחנא הכתוב הזה. עיי"ש. ועיי' "עיונים במשפט" סי' יד שהכשיר עמוד מתוך חוזה שלא נתת ע"י הולדדים עפ"י הנו"ב הנ"ל ועפ"י פנ"י גיטין פז ב, "ומעשים צבתי הדין בכל יום כן".

אברהם דוב לוין.

ב

פסק בצו"ע סי' רסד סעי' ז: וכן מי שצרה מצית האסורים והיתה מעצורת לפניו וא"ל העצירני ואני נותן לך דינר והעצירו אין לו אלא שכרו הראוי לו וכו', וצ"מ"א: "יא דהא דאין לו אלא שכרו היינו בדבר שאין רגילות ליתן עליו הרצה וכו' ובשדכנות אין לו אלא שכרו אע"פ שהתנה עמו לתת לו הרצה. וכתיב צמחני"א הלכות שכירות סי' טו שמי שמתחייב לשכירות יותר מכדי שכרו אם זה בא לו מחמת אונס פטור, ונותן לו רק כדי שכרו.

וכאן לא פטר את השוכר הראשון, והשוכר השני הבטיח שהוא ישלם, והוא היה לחוץ למקום, אי"כ יכול להיות שאין למשכיר אלא כדי שכרו, וכאן התחייב השוכר השני יותר מהמקובל לתקופה קצרה והתחייב לתיקון שלפי המשכיר זה הרצה כסף.

ועוד, עיי' בנתח"מ חידושים סי"ק יט וביאורים סי"ק ח שבמזוה אפילו קבלת קנין לא מהני להתחייב יותר, וכאן יכול להיות שזה מזוה, שהרי היה זה לאורך מקום לתלמידים ללמוד, שאפילו מוכרים ס"ת אלה כמבואר בצו"ח סי' קג סעי' ו: מוכרים ציהכ"ם וכן שאר דברים שבקדושה ואפילו ס"ת להספקת תלמידים או להשיא יתומים צדמיו, ועיי' ביאור הלכה למ"צ שם שמוכרין אפילו בלא זמ"ה דדינו כמו לשאר קדושה חמורה דדי באנשי העיר לצד, וכן צ"מ לענין הספקת תלמידים נמי דינא הכי דהספקת תלמידים גדול יותר וכו'.

מרדכי אייכלר.

מש"כ ידידי הדיין הגאון ר' מרדכי אייכלר שליט"א לא זכיתי להציון, שדברי המחבר צמ"י רסד דצנתחייב יותר מכדי שכרו אינו חייב אלא שכרו, הרי מקורם מגמי יצמות קו, ושם מפורש שהוא משום שיכול לטעון משטה הייתי כך ולא התכוונתי לקבל על עצמי התחייבות כזו, ועל איר זה הולכים דברי הרמ"א, דאם לפי הענין הוא דבר שאין מחירו קבוע כגון רפואה או שדכנות לפי השי"ך שם דלא חייב לשלם כפי שהתחייב. א"כ צנייד"ד שהשוכר השני קבל על עצמו התחייבות כל התיקונים בגלל שסמך ע"י איש כבר התחייבות מהשוכר הראשון למשכיר על אותם הדברים עצמם, וגם הניג צבית הדין מכתב שהשוכר הראשון כתב לו שכל האחריות עליו, א"כ מני"ל לומר שקבלת האחריות על עצמו לא היתה אמיתית אלא טענת השטאה, אדרבא, קבל על עצמו מכיון שידע וסמך שהשוכר הראשון יקיים את החיוב המוטל עליו, וצנסיצות אלו התחייבות כזאת היא סבירה ביותר.

ועוד שהרי השו"ע מדבר על חיוב שכר פעולה כגון מעצרות לעבור את הנהר דבזה נאמר דאם התחייב יותר מחמת אונס אינו חייב לשלם יותר, ומשום טענת השטאה, אבל כאן מדובר בשכירות קרקע שדינה כמכר, וצמכר נפסק בשו"ע סי' רכו סע"י ט דאם מכר מפני דחקו חלוץ במכירתו יותר מכדי שהדעת טועה שניכר שמפני דוחקו הוצרך לזלזל אינו יכול לחזור, חזינן שעל מקה וממכר אינו יכול לומר משטה אלא תלינן ידידע ומחיל. והחילוק בזה דבשכר פעולה לא קבל שום חפץ לראותו תמורת ההתחייבות שלו, משא"כ במקח וממכר או בשכירות קרקע הרי קבל צעלות על חפץ או השתמשות בו תמורת ההתחייבות לשלם עבורו. ולפי"ז צ"נור של השו"ע צמ"י רסד אס שכר את המעצרות צכדי לעבור בה את הנהר בשעת צריחתו מצית האפוריס, שהוא שכר פעולה של טירחת המעציר וגם שכר הכלים, וכ"כ הסמ"ע שם ס"ק יט, והרי שכר הכלים דומה בזה למקח שהרי שכירות ממכר ליומא היא, ומפורש דגם על הדומה למקח נאמר הדין שאינו חייב לשלם יותר ממחיר השוק. עוד ראיה לזה מהרמב"ן ביצמות קו א' ושו"ע יו"ד סי' שלו סע"י ג דאם פסק המוכר מחיר מופרז עבור סמנין הנלרכים לחולה אינו צריך לשלם אלא דמיהם, הרי מפורש דגם במקח וממכר אינו צריך לעמוד בהתחייבות שלו, א"כ הדרא קושיא לדוכתינן למה פסק השו"ע צמ"י רכו שאינו יכול לחזור בו, וע"כ צ"ל דשם קמיירי בשכר שילם עבור החפץ ולכן אינו יכול לחזור בו, וכמו שנפסק כאן בשע"י ח דאם נתן מעות שוב אינו יכול להוילא, וע"י בהגר"א שפירש דכיון שטעם הפטור הוא משום טענת משטה באופן שמוילא ממוזן לא שייך לומר כן, ובזה מיושבת סתירת השו"ע. והנה הגר"א איין צדין זה לפי פא סע"י כו ושם צבהגר"א כתב דלא רק אס נתן מעות אינו יכול לומר משטה אלא ה"א אס אמר חייב אני לך מנה בשטר דאלימא מילתא דשטרא, א"כ נראה דכ"ש צנייד"ד שחתם על שטר שכירות שבמסגרתו התחייב להחזיר דירה מתוקנת, נראה שאינו יכול לפטור עצמו בטענת השטאה.

דוד יהושע קניג.

הערות

א. מי שהתחייב לחבירו שכר מוגזם יותר מהראוי שיכול לומר לו אח"כ משטה הייתי, נחלקו הראשונים אם זה דווקא באופן שחבירו היה חייב לעשות אחרו את המעשה משום מראה, כמו חלילה, הלאה ולמימד, אבל לדבר שאינו של מלוא חייב לשלם לו כל מה שהתחייב, או אף בדבר שאינו של מלוא אם התחייב לו שכר מוגזם אינו חייב. עיי' מהרש"ב ב"ק סי' קע"ד ושא"ש ב"ק סי' פ"י נח הסוכרים דווקא בדבר מראה, ועיי' שו"ת הרא"ש כלל ק"י סי' ג' אפילו בדבר שאינו של מלוא. ועיי' אבן האזל גזילה ואבידה פ"י"ב ה"ו שנתלקח במחלוקת הראשונים שהביא הרמב"ן ביבמות ק"ו א'.

ובחללה שהתחייב לחבירו יותר מהראוי לו שאינו חייב, כתבו הראשונים שא"כ ראשונים ביבמות ע"ש בשם הרמב"ן שהטעם הוא שאח"כ כעין אלוס היה בהתחייבותו.

ועוד נחלקו הראשונים אם התחייב לחבירו שכר מוגזם בקנין, האם הקנין מועיל לחייבו, הרשב"א בשו"ת ח"א סי' אלף רמ כתב לענין חלילה ע"ש בקנין אינו חייב, משום ע"ש בקנין אומר משטה הייתי, וכ"כ הב"ש סי' קס"ט ק"ק נג, והרא"ש בשו"ת ע"ש כתב שאם עשה קנין חייב לשלם מה שהתנה, ועיי' נתיב"מ סי' רס"ח ק"ח.

בנידון ידון מדובר שהמתחייב הוא זה שהי"ב במזאה, ולא חבירו, ולא על זה דבר הרא"ש שיכול המתחייב לומר משטה הייתי, ורק מדיו של הרשב"א יכול לומר אטום הייתי.

ג. מהגמ' יבמות ע"ש י"ג להביא ראיה ע"ש אם לא ידע בשעה שהתחייב שיכול לומר משטה הייתי, וכוונתו הייתה להתחייב גמורה, אם אחר"כ נודע לו שיכול לומר משטה, אינו חייב לשלם מה שהתחייב, עיי' ח"ו"ב להגר"ח ע"ש, אלא שבמחנה אפרים כתב שאם בשעה שהתחייב היה כוונתו להתחייב גמורה חייב בכל.

ג. הטעם שבנידון ידון התחייב האוכר השני בחוזה את מה שהתחייב, הוא לא משום שסמך על השני, אלא משום שלקח את הדיקה מהאוכר הראשון בחור זמן שקיורו בלי רשות מבנה"ב, נכנס במקומו לל חוביו האחרים, ובכללם שיפוז הדירה, והראשון נפטר (והמתכב שהג"ג בבית הדין מהראשון נכתב רק עכשיו).

ד. בגמ' ב"מ י' א' אמרו לילי פועל כול בניה"ב, וביאר הריטב"א ב"מ ע"ש דגופו של הפועל קטוי לבעה"ב כמו בעבד עברי, ועיי' רמב"ם מכירה פ"ג ה"ג ו"א שקיורות פועלים אין בהם אונאה מפני שהוא כקונה אחרו לזמן. וכן הוא בשו"ת הרא"ש כלל ע"ח סי' ב' דשכיחות לזמנה ממכר הוא. והלא כהו"ק קדושין ז' א' ד"ה חלה, ונתיב"מ סי' שלג ס"ק ו' וסי' רג ס"ק ז', ועיי' מהח"א הלכות שקירות פועלים סי' א', וחזו"א ב"ק סי' כ"א אות כ"ב וסי' א' אות א', ובמקורות שציינו ב"דואל דקת"ב ב"מ ע"ש ועמ' 163 ב"גדר הדב"י).

ה. באוכר בית אם יש לו קנין בבית או רק שעבוד. עיי' פס"ד ירושלים כ"ד ח' עמ' קמ"ד שנתלקח בזה ראשונים ואחרונים.

ו. ברשב"ש סי' העו כתב שאין טענה האטאה בציבור שהבטיח פטור ממס, וא"כ ה"ה בציבור שהתחייב לשלם יותר מכדי למי, והמתחייב על ראשי השיבה חשובה כמעשה רבים, עיי' פס"ד ירושלים כ"ד ח' עמ' רכו מהמגדלי ב"מ סי' תנו. ופ"ד כ"ד ו' עמ' 163.

ז. קי"ל שהודאה מתוך כפייה הולאה היא, כגון האומר לא ליהי כאומר לא פדעתי, ב"ב ו' א' ופ"ע סי' ע"ט סעי' א'. ובנידון ידון שהתבע ע"ש מזו"י ולא נחייב את מה שכבוד בחוזה, יש בכך הודאה שלא היה אטום או משטה.

א.ד.ל.

נראה שהאוכר השני נכנס במקומו של הראשון לתקן הכל וצגלל זה ויתר לו האוכר הראשון ומסר לו את זכותו ויאל לפי הזמן, וזכות זאת שזה כסף, וארי"ך לדון האם כלפי הראשון הייתה הגזמה מזד השני, אך למעשה דרע ע"כ נכנס במקומו (הגם שלא התחייב להאוכר הראשון אלא להמשיכר, וצגלל זה פטר המשכיר (האוכר), אפילו נימא שלא הייתה מחילה צהדי"א להאוכר הראשון, אבל מ"מ אין זאת הגזמה צמה שהתחייב להמשיכר דהא התחייב רק שהוא יהיה הנתבע על חיוב האוכר הראשון. וגם אונאה אין כאן, דכיון דהאוכר יאל כעת המשכיר לא יוכל להשלים את התיקונים, ממילא ע"כ השני חייב לעשות כן, שאם לא המשכיר יפסיד, כיון שלא יוכל לתצו מהראשון אחרי שכבר יאל, ודומה להפסד דסי' רס"ד דליכא אונאה כלל כיון שמצבק להשלים הפסדו שצא מחמתו. ועוד, כיון שעפ"י החוזה אפשר לחייבו בערכאות

דאין לו ראייה שזה היה גוזמא דשמא כל הנזקים נעשו אללו, וגם בצי"ד לא יוכל להוכיח, ובכה"ג אינו יכול לטעון משטה, דדוקא כששייך להוכיח בהשטר וקנין שהיה מחמת אונס אז יש דעות שלא חל החיוב אבל בלא"ה ודאי גמר ומתחייב ולא היה משטה.

ומחמת מלוא שיכול לומר משטה זה דוקא כשהמשכיר היה מלווה, אבל כאן השוכר הוא מלווה ולא המשכיר, דלא מצינו שחייב להשכיר ביתו בעבור הספקת התלמידים. ועוד, דכמו דמצינו דהגו"י באמונה אין אונאה, ועיי' בנתה"מ סי' רכז ס"ק יט דביאר דלא ירד ע"ד השיטוי רק על המליחות מה שהוא כעת קבלו, ה"ה כאן הרי המשכיר טוען דיכול להיות דאין כרגע היוקות ואם יש אז אח"כ תשלם, דהא אם לא כן גם הוא מפסיד דהשוכר הרי לא ישלם לו א"כ כיון שאין אונאה אינו יכול לטעון משטה כמו שכתב בנתה"מ סי' רסד.

שמשון גרוסמן.